

Proteiinityöryhmä: Markkinamekanismit

4.9.2019 Huolintatalo, Helsinki.

Tavoitteet ja tarpeet:

- Tarvitaan tarkka tase Suomen raakavalkuaisen kysynnästä ja tarjonnasta. Tässä taseessa pitää näkyä viljojen, herneen, härkäpavun, rypsin ja rapsin sekä soijan käyttö elintarviketeollisuudessa, rehuteollisuudessa, arvio maataloilla käytetystä raakavalkuaisesta sekä tuotanto, vienti ja tuonti.
- Case study härkäpapu – kuinka yhden ostajan hintanoteeraus yleisti kasvin.
- Investointi- ja T & K -tukien keskittäminen kasviproteiinien jatkojalostu- ja ingredienttiteollisuuteen.
- Tarvitaan hintakäyrät soijasta, herneestä ja härkäpavusta useammalta vuodelta. Myös rapsirouheen ja soijarouheen hintasuhteet muutamalta vuodelta kuvaajaan.
- Mikä on nykyinen tuontivalkuaisen määrä EU:ssa?
- Onko soijan tuonti Suomeen pienentynyt määrällisesti?

Aikaisempien arvioiden mukaan EU:ssa käytetty lisävalkuainen on ollut 80-90 % tuontivalkuaista. Tästä pitäisi selvittää, mikä tilanne on nykyään ja kuinka suuri osa on tuontisoijaa. Soijan tuotanto on kasvanut Euroopassa, joten tilanne on muuttunut. Komissio julkaisee EU:n proteiinitase syys-lokakuussa.

Pohdintaa aiheutti Suomeen tuotavan soijan määrä. **Onko kokonaismäärä mahdollisesti pienentynyt vai kasvanut?**

Olisiko mahdollista muodostaa tarkka tasearvio raakavalkuaisen kysynnästä ja tarjonnasta? Materiaaleissa liitteenä oleva tase on hyvä, mutta se on vielä hyvin raakaversio. Ongelmia aiheuttaa julkisen tilastoinnin epätarkkuus ja puutteellisuus mm. soijan tuonnissa sekä herneen ja härkäpavun käytössä. Päätettiin konsultoida Anneli Partasta (LUKE), mitä tietoja härkäpavusta ja herneestä kerätään Suomessa.

Uudenmaan soijatehtaan tuonti, vienti sekä raaka-aineet jäivät epäselviksi. Kuinka suurta toiminta on ja onko ne otettu huomioon proteiinitaseessa.

Pohdintaa aiheutti myös mitä Suomen lihataloudelle tapahtuisi, jos käytössä ei olisikaan täydennysvalkuaista. Tämä vaikuttaisi ainakin tuotantomääriin. Siipikarja- ja sikatalouden tuotanto laskisi ja kuluttajahinnat nousisivat.

Pystytäänkö Suomessa nykytasolla vastaamaan ruokamuutokseen - lihan kulutuksesta siirrytään enemmän kasviperäisiin tuotteisiin. Kasvivalkuaistuotteilla on hyvin korkea jalostusaste, mikä edistää teollisuutta Suomessa. Rehupuoli on valkuaiskasvipuolella volyymiltaan suurta, mutta elintarvikepuolella tapahtuu paljon ja nopeasti.

Halutaan tehdä Case Study härkäpavusta, ja kuinka yhden yrityksen hintanoteerauksen kautta kasvi yleistyi muutamassa vuodessa kautta maan. Saadaanko näin muitakin valkuaiskasveja yleistymään ja mikä tämän härkäpavun tapauksessa mahdollisti?

Työryhmän ja tavoite nimi osoittautuivat epäselviksi. **Mitä markkinamekanismit työryhmältä ylipäättään halutaan ja mitä markkinamekanismeilla tarkoitetaan tässä yhteydessä?** Markkinamekanismeilla ymmärrettiin tarkoitettavan hintaan vaikuttavia tekijöitä ja tukipolitiikkaa. Alkutuotannon kaikkien valkuaiskasvien pinta-alan kasvattaminen on selkeä suurempi tavoite kaikille työryhmille. Tuotanto kasvaa vain, jos tuottaja saa siitä riittävän korvauksen. Tässä käännettiin katse kuluttajiin: **suostuuko kuluttaja maksamaan enemmän soijattomasta lihasta**. Esim. Atria on ilmoittanut tavoitteeksensa olla sikapuolella soijaton vuoteen 2020 mennessä.

Ilmoille heitettiin ajatus osan kotieläintuotantoon tarkoitettun tuen siirtämisestä valkuaiskasveille. Tämä olisi radikaali muutos, mutta kuinka suuri vaikutus olisi tilakohtaisesti? Ehdotettu muutos vaikuttaisi Suomen maatalouden rakenteeseen ja alueellisiin keskittyymiin.

Pullonkauloja pohdittaessa hintakysymyksen lisäksi nousi esiin jatkojalostus. Suomessa ei ole riittävästi jatkojalostusta ja ingredienttituotantoa kasviperäisille tuotteille. Esiin nostettiin **investointitukien ja T & K -tukien keskittämistä näihin teollisuuden alueisiin**.

Suomesta puuttuu oman osaamisen ja innovaatioiden markkinoinnin osaaminen.

Suomalaisia huipputuotteita pitäisi saada niin kotimaisten kuluttajien tietoisuuteen kuin myös vietyä ulkomaille!

Täytyy selvittää ja julkaista hintakäyrät soijasta, herneestä ja härkäpavusta muutamalta vuodelta ja kuinka käyrät seuraavat toisiaan. Myös rapsirouheen ja soijarouheen hintasuhteet muutamalta vuodelta helposti tulkittavaan kuvaajaan. Rehuryhmä voisi selvittää käyrän avulla, kuinka hintavaihtelu vaikuttaa rehukilon hintaan sekä reseptiikkaan.

Viljoja ei pidä unohtaa puhuttaessa kasvivalkuaisista. Viljojen valkuaisen kasvattamisessa on potentiaalia, mutta typpilannoituksen säätely aiheuttaa ongelmia suurinta mahdollista valkuaispitoisuutta tavoiteltaessa.

Huolta aiheuttaa EU:n päätös lopettaa biodiselin tuotannon tukeminen. Kuinka käy EU:n ja Suomen rapsituotannon?

Ukrainan ja Venäjän soijantuotanto kasvaa. Tätä markkinaa pitää seurata, ja kuinka se vaikuttaa EU:n valkuaiskasveihin.

Ryhmän tiedonjako tullaan tekemään Teams-tiimin kautta. VYR ylläpitää ja lisää jäseniä tiimiin, mutta kaikkien ryhmäläisten on tarkoitus lisätä loppuraportteja, tietoa hankkeista yms. aiheeseen liittyvää tiimiin muille ryhmäläisille. VYR tekee kansioon myös excellin, johon listataan hankkeita aiheesta. Tähän ryhmäläiset lisäävät tietämiään menneitä, kuluvia ja tulevia hankkeita.

Työryhmään toivottiin mukaan A-Rehun ja ministeriön edustaja.